

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

«ՃԱՌԻ ԽԱՁԻՆ»

«Ձի ճառ խաչին կորուսելոյն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս մեզ՝ Վորութիւն Աստուծոյ»:
(Ա. կորնթացիա 1:18)

Խորհրդաւոր և աղու գուգորդութիւն մը կայ Նաչ և Մեղք եզրերուն միջև, ու իւրաքանչիւր Նաչի տօն Հաւատացեալը կը դնէ անելի մը առաջ, որ աւելի ցաւառիթ է Աստուծոյ Համար՝ քան մարդուն, ու այդ մէկը՝ մարդ արարածին մեղանչելու ահաւոր կարողութիւնն է: Քանիներ մեզմէ յանցանք մը կամ սխալ մը գործելէ ետք յաճախ, ինքզինքնին արդարացնելու Համար ըսած են, «Անփորձ էինք և երիտասարդ, յանցանքը կը գործէինք, սակայն կը կարծէինք թէ ճիշդ բանն էր որ կ'ընէինք»: Մենք մեղաւորներ ենք ու դժուար թէ կարենանք ձերբազատիլ մեզ կաշկանդող մեղքի շղթաներէն:

Միջին դարերէն Հասած պատմութիւն մը կ'ըսէ թէ ինչպէս երկաթագործ մը ձերբակալուելով բանտ կը տարուի ու կը նետուի խոնաւ ու մութ խուց մը, ուր պիտի մնար մինչև կեանքին վերջը, թեւերն ու սրունքները չըլծայուած պատին: Մի քանի օրեր ետք, ան յուսահատ կը սկսի գննել շղթաները տեսնելու եթէ տկար տեղ մը ունէին, որպէսզի փշրէր զանոնք ու ինքզինք ազատէր: Սակայն ի դարմանս իրեն ան անմիջապէս կը նշմարէ որ այդ շղթաները իր իսկ դարբնած շղթաներն էին, որոնց տոկունութեամբ ինք այնքան կը Հպարտանար: Մենք երբեմն կը կրենք մեր իսկ ձեռքերով դարբնուած մեղքի ամուր շղթաներ, զորս կարելի չէ հեշտութեամբ փշրել:

Անգլիացի պատմաբան-բանասէր՝ Արնըլտ Թոյնպի անընդհատ Հարց կու տար ինքզինքին թէ ի՞նչպէս Գերմանիոյ նման յառաջագէտ ու զարգացած երկիր մը թոյլ տուած էր խաբուելու և առաջնորդուելու Հիթլէր կոշուող լուսնոտ ճիւղէ մը: Ան եկած էր այն եզրակացութեան որ քաղաքակրթութիւնը ընդունուած կարգերու և սովորութիւններու բարակ խաւ մըն էր միայն որուն տակ կը գտնուէր Հալած մարմին մը չարիքի և ոճիրի, որ միշտ եռացած վիճակի մէջ էր ու պատրաստ որևէ ժամանակ ժայթքելու և անասելի աւերներ պատճառելու:

Անկասկած մենք բոլորս մեղաւորներ ենք. թերևս մարդկօրէն մենք մեղքը թեթևի կ'առնենք, բայց Ս. Գիրքը՝ ո՛չ: Մենք կեանքը թերևս վերլուծենք մեղքեանօրէն կամ ընկերաբանական գետնի վրայ, սակայն բնա՛ւ աստ-հոգեբանօրէն կամ ընկերաբանական գետնի վրայ: Մենք կը փորձենք մեղքը բարդել մեր դաս-ւածաբանական գետնի վրայ: Մենք կը փորձենք մեղքը բարդել մեր անդաստիարակ ըլլալն ու ընդունիլ մարդկային մեր տկարութիւնները, մեր անդաստիարակ ըլլալն ու չարամտութիւնը: Սակայն Աստուածայինը մեզի կ'ըսէ թէ այդ բոլորէն աւելի՝ մեղքն է զլխաւոր պատճառը, այդ մեղքին և անխուսափելի ապրտամբութիւնը արարածին՝ Արարչին դէմ:

Սուրբ Գիրքը մեզի կ'ըսէ թէ Աստուած մեղքին կը նայի ամենայն աչալըջութեամբ, հետևաբար մենք ևս պարտինք ընել նոյնը: Մենք մեղաւորներ ենք և զմեզ հեռացուցած Արարչէն, և ճիշդ այս է Աստուծոյ մեծագոյն

դժուարութիւնը. ան մեզ կը սիրէ, սակայն չկրնար ընդունիլ մեր մեղքերը: Մեր անօրէնութիւնները խոտոր կը համեմատին Աստուծոյ արարչագործութեան ամբողջ ծրագրին հետ: Հայր Աստուած մեզ ստեղծած է սիրով և համերաշխութեամբ ապրելու և գործելու համար, իսկ մեղքը իր հետ կը բերէ նախանձ, ատելութիւն և անմիաբանութիւն: Աստուած մեզի կեանքի կոչեց որ մենք մեզի համար ստեղծէինք կեանքի և աշխատանքի առողջ պայմաններ, մինչդեռ մեղքը կը պատճառէ զանազան ախտեր, ֆիզիքական ու բարոյական, հոգեկան ինկածութիւն և ապա՝ մահ:

Ահա այսպէս Աստուած կանգնած էր անել զրութեան մը առջև. Ան չէր գիտեր թէ ինչպէս պիտի վարուէր իր այնքան սիրելի արարչագործութեան հետ որ անվերադարձ կերպով ինքզինք խաբանած էր մեղքին կնիքովը: Արդեօք բնաջնջէր մերօրեայ մարդկութիւնն ու աշխարհը և ձեռնարկէր նոր արարչութեան մը, ինչպէս Զրհեղեղի ժամանակ ըրած էր, բան մը որ զրական արդիւնք մը չէր տուած, որովհետեւ մարդիկ մնացած էին չար: Նոյի պատմութիւնը կատարեալ դատաստանի մը և անոր հետեանք եղող սահմանուած պատիժին ձախողութեան պատմութիւնն է, սակայն ատիկա սիրող Հօր մը պատասխանը չէր կրնար ըլլալ մոլորած և մեղքի ճահիճին մէջ ինկած մարդկութեան համար, քանի որ պատիժը ինքնին արդէն որեւէ ազդեցութիւն չէր ունեցած: Նոյնիսկ եթէ Զրհեղեղը լուծած էր Մարդուն մեղանշումի հարցը, սակայն վստահ եղէք որ Արարիչը ակամայ առած էր այդ քայլը, որովհետեւ Ան լաւ գիտէր թէ պատիժով մարդ արքայութիւն չէր կրնար մտնել, այլ միայն սիրով և ներողամտութեամբ: Իսկ միւս կողմէն եթէ Աստուած չպատուհասէ անբարոյութեան մէջ լողացող մեր այսօրուան աշխարհը, ուրեմն Ան պարտի ներողութիւն խնդրել Սողոմի և Գոմորի բնակիչներէն:

Հայր մը իր անհնազանդ զաւակը պատժելու համար զայն կանուխէն իրենց տան ձեղնայարկը կը ղրկէ, միայն հաց և ջուր խոստանալով ընթրիքի համար: Այդ երեկոյ, զաւակը անդադար միտքը ըլլալուն հայրը չկրցաւ ընթրել: Կինը փորձեց մխիթարել ամուսինը ըսելով. «Գիտեմ թէ ինչ կը մըտածես, բայց պէտք չէ թոյլ տաս որ վար զայ, որովհետեւ այդ պարագային ան քեզի հանդէպ իր ունեցած յարգանքը պիտի կորսնցնէ: Պէտք է խօսքիդ վրայ հաստատ մնաս»:

Ամուսինը պատասխանեց. «Իրաւունք ունիս, խոստումս պիտի պահեմ, սակայն խեղճը այնպէս առանձին է»: Ան չզիմանալով՝ կնոջ գիշեր բարի կը մաղթէ, կը բարձրանայ ձեղնայարկ զաւակին մօտ, ու միասին կ'ուտեն ու կը խմեն ցամաք հացն ու ջուրը, եւ երբ տղեկը պիտի քնանար փայտեայ մերկ յատակին, հօրը թեւերը անոր ծառայեցին իբր բարձ :

Այնքա՛ն նմանութիւն կայ այս պատմութեան հերոսին և Աստուծոյ միջև: Թերեւս ատոր համար էր որ Նոյի և Զրհեղեղի պատմութիւնը վերջացաւ Ծիրանի Գօտիի յայտնութեամբ երկնակամարին վրայ, որով Աստուած կը խոստանար ալ մարդկութիւնը չպատժել ուրիշ Զրհեղեղներով:

Այսու ամենայնիւ Հայր Աստուծոյ մեծագոյն մտահոգութիւնը կը մնար: Ինչպէ՞ս վարուիլ մարդուն միշտ մեղանշելու ձգտելու հարցին հետ: Եւ ահա հոս է որ մեր Փրկչին Նաչը կու գայ իր փառքով լեցնելու երկիրը: Եթէ Աստուած չէր յաջողած վերցնել մեղքը երկրին վրայէն ամբողջ մարդկութիւնը ջնջելով և ազատելով միայն մէկը, այս անգամ ուրեմն պիտի ընէր ճիշդ հակառակը, Ան պիտի փրկէր ամբողջ մարդկութիւնը զոհելով միայն մէկը, որ իր կեանքը պիտի տար իբր փրկագին, իբր խորհրդանշան Աստուծոյ յաւիտենական սիրոյն:

Աստուածաբաններ տուած են բազմաթիւ մեկնաբանութիւններ թէ ինչպէս Սուրբ Նաչը դարձած է փրկութեան գործիք: Սակայն մարդկային միտքը բնաւ պիտի չկարենայ իր ամբողջութեանը մէջ ըմբռնելու ա՛յն՝ ինչ որ Յիսուս ըրաւ Գողգոթայի բարձունքին: Անկասկած բան մը պատահեցաւ այդ լեռան վրայ որ մեզի կարելիութիւն տուաւ անգամ մը ևս ապրելու ինքնավստահութեամբ, ստեղծագործ կեանքով, այն գիտակցութեամբ որ մենք զաւակներն ենք Երկնաւոր Արքային: Նաչելութեան ու Յարութեան դէպքերէն առաջ, մարդկային մեղաւոր հոգիները նման էին վանդակի մէջ դրուած թռչուններու, սակայն անկէ ետք անոնք դարձան ազատ արձակուած թռչուններ, այլևս մեղքն ու մահը իշխանութիւն չունէին մարդոց հոգիներուն վրայ: Այսպէսով միանգամընդմիշտ կը վերջանար Հայր Աստուծոյ մեծ մտահոգութիւնը: Քրիստոսի մահը Նաչի վրայ այլևս կարելի կը դարձնէր մարդուն յաղթահարելու իր վախերը, մեղքին հանդէպ ունեցած իր տրկաւորութիւնը, ու մեղքը այլևս կը դադրէր ըլլալէ այն անանցանելի պատը որ մեզ՝ արարածներս կը բաժնէր մեր Արարիչէն: Երբ Աստուած ներէ, Ան նաև կը մոռնայ. Ան մեր մեղքերը կը նետէ ծով և ափին կը դնէ ծանուցում մը, որ կ'ըսէ. «Ձկնորսութիւնը արգիւտած է»:

Քրիստոս մեր բոլորին մեղքերը առած իր ուսերուն, Մագդաղենացի Մարիամին ուղղած խօսքերը մեզի ուղղելով կ'ըսէ. «Գնա՛ և այլևս մի՛ մեղանշեր»: Ահա այս է Աստուածորդւոյն Նաչին պատգամը մեզի, սակայն մենք բնաւ անտեսելու չենք այն պարագան որ մեզ փրկելու համար ան թափեց իր արիւնը: Աստուած մեզի առիթներ կու տայ իր օգնութեամբ փոխելու մեր կեանքի ընթացքը, ո՛չ թէ մղուած վախէ, այլ իր անսահման սէրէն, որուն մեծագոյն գրաւականը տուաւ իր Միածին Որդւոյն Նաչով, որուն հաւատացած ու փարած մնացած է մեր ժողովուրդը իր ամբողջ էութեամբ:

ՆՈՒՐՀԱՆ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ